

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE
SLOVENIJE
Vidovdanska 3, Ljubljana S1000

rtip

Zbornice zdravstvene nege Slovenije

INFORMATIVNI
BILTEN
ZBORNICE
ZDRAVSRVENE NEGE
SLOVENIJE

UTRIP

PROGRAMSKI SVET:

NANA DOMAJNKO
BOJANA FILEJ
PETRA KERSNIČ

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNIKA:

VERONIKA KUNSTEK-
PRETNAR

LEKTORICA:

DUNJA KALČIČ

NAKLADA:

6000 izvodov
za člane zbornice brezplačno

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP
ZBORNICA ZDRAVSTVENE
NEGE SLOVENIJE,
LJUBLJANA,
VIDOVDANSKA 9
TELEFON: 061/316-055

Po mnenju Urada Vlade za
informiranje z dne 4. 3. 1993, št.
23/71-93 sodi Utrip med
proizvode, za katere se plačuje
5% davek od prometa
proizvodov.

Tisk: NEJC d.o.o.

Ljubljana: oktober 1993

Poština plačana pri pošti
61102 Ljubljana

Več znanja za boljše delo in uveljavitev medicinskih sester

Zgodovinski, veličasten, enkraten... dogodek, so pojmi, ki jim velikokrat delamo silo, ko jih uporabljamo za to, da jih ne bi zaznamovali le kronološko, ampak bi radi ob njih izrazili tudi svoja čustva. Slavnostna podelitev indeksov prvim 60 študentom visokošolskega študija zdravstvene vzgoje in 35 študentom sanitarnega izženirstva, nagovori rektorja in dekanov 4. oktobra v veliki dvorani Univerze v Ljubljani, pa vsekakor sodi med dogodke, ki jih je vredno obeležiti tudi z vsemi omenjenimi atributi.

Težko bi namreč našli primer, da bi se morali pri nas še v katerem poklicu tako dolgo in tako vztrajno prizadevati za možnost dodatnega izobraževanja na svojem lastnem ožjem področju, kar bi seveda pomenilo možnost boljšega dela, napredovanja in uveljavitve. Marsikje v tujini se seveda medicinske sestre že leta izobražujejo tudi do doktorata znanosti.

Zato je 4. 10. 1993 za vse medicinske sestre v Sloveniji, ki čutijo pripadnost poklicu, velik dogodek. Uspeh je predvsem rezultat vztrajnega prizadevanja skupine medicinskih sester, ki so zadnje desetletje vztrajale, prepričane, da je njihov cilj močnejši kot vsi odpori iz okolja, s katerimi so se soočale ves čas nastajanja

izobraževalnega programa. Prva generacija, ki se je vpisala v ta program pa bo morala dokazati, da je bilo vredno vztrajati.

V skladu z usmeritvijo strategije SZO so zastavljeni trije glavni cilji strategije: uveljaviti zdrav način življenja, preprečiti zdravju škodljive okoliščine in omogočiti kvalitetno okrevanje vseh, katerih zdravje je resno prizadeto. Temeljna podlaga programa je torej široko pojmovanje zdravja in bolezni kot ne le fizičnega, ampak tudi psihičnega in socialnega pojava. Zdravje je pojmovano kot proces, kjer so v reševanje zdravstvenih problemov vključeni tako tisti, ki imajo težave, kot tisti, ki imajo ustrezno profesionalno znanje, da jim pri tem lahko pomagajo. S programom, ki je bil pred kratkim odprt, se torej širi krog profesionalcev, katerih dejavnost je usmerjena v pomoč ljudem z aktualnimi in potencislnimi zdravstvenimi problemi. Diplomanti in diplomantke tega programa - profesorice oziroma profesorji zdravstvene vzgoje bodo lahko poučevali na zdravstvenih in drugih šolah, usposobljeni bodo za pripravo in izvajanje zdravstvenih programov za spremembo stila življenja, koordinirali in strokovno vodili dejavnost v zdravstvenih in drugih institucijah ter se ukvarjali z razvojnim in raziskovalnim delom na svojem področju.

Posebnost poklica je delo z ljudmi v različnih okoliščinah in stanjih (Zdravja ali bolezni), v različnih okoljih. Kompleksnost dela zahteva široko razumevanje človeka v psihičnih, fizičnih in socialnih dimenzijah ter družbenih pojavov, ki vplivajo na zdravje prebivalstva.

Naposled je bil julija letos sprejet zakon o ustanovitvi Visoke šole za zdravstvo in v sodelovanju s Pedagoško fakulteto je z novim šolskim letom torej stekel visokošolski študij zdravstvene vzgoje in sanitarnega inženirstva. S tem pa so se odprle možnosti tudi drugim zdravstvenim delavcem.

Študij traja dve leti (4 semestre) in omogoča pridobitev naziva profesor zdravstvene vzgoje. V prvem letu (1993/94), ki ga začne prva generacija, je bil možen vpis samo ob delu oziroma iz dela. Poleg višješolske diplome na oddelku za zdravstveno nego je bil pogoj za vpis tudi znanje angleščine, saj bogati mednarodni stiki šole omogočajo vabiti tudi tuje strokovnjake.

Spoštovane kolegice in kolegi - člani Zbornice ZN Slovenije

Na osnovi Statuta Zbornice zdravstvene nege Slovenije in sklepa predsedstva Zbornice dne 22. 9. 1993 dajem v javno razpravo osnutek Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Pripombe na osnutek bodo zbirale predsednice regijskih društev, ki jih bodo poenotile na vsklajevalnem sestanku. Rok za pripombe je 20. 11. 1993.

Kodeks etike je eden temeljnih dokumentov Zbornice in delovanja medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v praksi. Zato prosim, da z vso resnostjo natančno proučite osnutek. Vaše pripombe ali dopolnila bodo pripomogla h kvalitetnemu oblikovanju dokumenta.

Sprejeti Kodeks bo obvezujoč za vse nas medicinske sestre in zdravstvene tehnike, dijake in študente zdravstvene nege ter sodelavce v negovalnem timu. Zato pričakujem konstruktiven odziv!

Predsednica
Zbornice zdravstvene nege
Nana Domajnko

Spoštovane medicinske sestre in zdravstveni tehniki!

Pred vami je osnutek Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Ker je Kodeks eden temeljnih dokumentov Zbornice in bo, ko bo sprejet obvezujoč za vse medicinske sestre in zdravstvene tehnike, dijake in študente zdravstvene nege ter sodelavce v negovalnem timu, prosimo, da ga pozorno preučite.

Pravo veljavo bo Kodeks dobil šele, če ga boste osebostno sprejeli in vgradili v svoj sistem vrednot.

Kodeks etike predstavlja na določen način tudi refleksijo določene profesije in tudi posameznih nosilcev stroke.

NAMEN KODEKSA: Predstavlja smernice in nasvet medicinskim sestram, hkrati pa tudi dolžnost, da razmišljajo o etičnih dilemah ter poiščejo pravilen odnos do etike in humanosti v vsakodnevni praksi. Kodeks etike naj bi pomagal medicinskim sestram pri razpoznavi etičnih dimenzij strokovne prakse, pri oblikovanju osebnostnih ter poklicnih vrednot stroke, ki ji pripadajo.

Potrebujemo medicinske sestre, ki ne bodo samo "vedele o etiki", temveč "mislile etično"!

Osnova Kodeksa je humanistično, antropocentrično stališče, ki poudarja spoštovanje in pomen človeka, kateremu je naše delovanje namenjeno.

VSEBINA KODEKSA: Opredeljuje štiri temeljne odnose:

m.s. - varovanec

m.s. - sodelavci

m.s. - družba

m.s. - profesija

Znotraj teh odnosov je opredeljenih 11 etičnih načel. Standardi, ki so dodani k vsakemu načelu, ta načela razčljujejo, pojasnjujejo in v večji ali manjši meri omogočajo konkretnjšo presojo delovanja v preksi.

V Kodeksu so nakazane tudi nekatere kompetence medicinske sestre: za katera delovanja je medicinska sestra pristojna ter odgovorna.

Predlog osnutka kodeksa so na dveh zaporednih sejah obravnavale članice Razsodišča zbornice. Njihove pripombe, stališča ter dopolnitve so vključene v predloženi osnutek ter predstavljajo pomemben strokovni prispevek pri oblikovanju Kodeksa.

ZA PRIPRAVO KODEKSA

Vera Grbec, vms, dipl. org. dela
Ljubljana, 1. oktober 1993

KODEKS ETIKE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV

predlog

MEDICINSKA SESTRA IN VAROVANEC

NAČELO I.

MEDICINSKA SESTRA JE DOLŽNA OPRAVLJATI SVOJE HUMANO DELO STROKOVNO IN ODGOVORNO TER V ODNOSU DO VAROVANCA SPOŠTOVATI NJEGOVE INDIVIDUALNE POTREBE IN VREDNOTE

Standardi:

- Dejavniki kot so: rasa, nacionalnost, vera, socialni status, spol, starost, zdravstveno stanje ali politično prepričanje ne smejo vplivati na njen odnos do varovanca.
- Individualizirani programi zdravstvene nege pomenijo celovito obravnavanje posameznika, družine in skupnosti. Vključujejo naj fizične, psihične, duhovne in socialne potrebe varovanca ter upoštevajo njegove kulturne navade ter osebna prepričanja.
- Medicinska sestra poskuša s soglasjem varovanca vključiti v sodelovanje tudi njegovo družino ali osebe, ki so mu blizu,

NAČELO II.

MEDICINSKA SESTRA SPOŠTUJE PRAVICO VAROVANCA DO IZBIRE IN ODLOČANJA (AVTONOMIJO VAROVANCA)

Standardi:

- Soglasje varovanca je predpogoj za sprejemanje odločitev o predvidenem programu zdravstvene nege.
- Soglasje se izraža na različne načine, najpogosteje verbalno.
- Soglasje je proces, pri katerem varovanec aktivno sodeluje pri načrtovanju in izvajanju zdravstvene nege.

Profesionalna etika zahteva od medicinske sestre dejavnosti, ki presegajo pravne zahteve soglasja, n. pr. čeprav otrok pravno ne more dajati soglasja, ga vseeno na primeren način seznanjamo in vključujemo v postopke.

- Za pridobitev soglasja ne smemo uporabljati moči, prisile ali zavajanja varovanca.

- Bolezen ali drugi dejavniki lahko začasno ali trajno zmanjšajo varovančevo sposobnost samoodločanja (avtonomije). Medicinske sestre imajo nenehno dolžnost, da vrednotijo avtonomijo takih varovancev, n. pr., da jim nudijo možnost izbire v okviru njihove sposobnosti. Ob tem jim pomagajo, da vzdržujejo oziroma znova pridobijo neko stopnjo avtonomije.

- Kadarkoli dajemo varovancu informacije, mora biti to storjeno na osnovi resnice, razumljivosti in na senzitiven (zeli občutljiv) način.

- Če se vprašanja varovanca nanašajo na področje izven zdravstvene nege, ga napoti k za to pristojnemu zdravniku ali drugemu zdravstvenemu delavcu.

NAČELO III.

MEDICINSKA SESTRA JE DOLŽNA VAROVATI KOT POKLICNO SKRIVNOST PODATKE O ZDRAVSTVENEM STANJU VAROVANCA IN O VZROKIH, OKOLIŠČINAH IN POSLEDICAH TEGA STANJA

Standardi:

- Pravica varovanca, da nadzira količino osebnih informacij, ki se lahko razkrijejo, se še zlasti nanaša prav na zdravstveno področje.

- Dolžnosti varovanja poklicne skrivnosti lahko medicinsko sestro razreši prizadeta oseba sama ali sodišče, za mladoletne osebe in osebe pod skrbništvom pa starši oziroma skrbniki.

- Medicinska sestra je pristojna za dajanje podatkov o zdravstvenem stanju varovancev z vidika zdravstvene nege, ki jih opredeljuje z negovalno diagnozo.

- Podatke o zdravstvenem stanju bolnika daje bolnikovim ožjim svojcem, sorodnikom ali skrbniku zdravnik, ki bolnika zdravi.

- Dolžnost zdravstvene institucije je, da vzpostavlja in vzdržuje tak informacijski sistem, ki ščiti varovančevo skrivnost, n. pr. z omejitvijo dostopa do dokumentacije. Posebej se to nanaša še na računalniški informacijski sistem.

Omejitve:

Medicinska sestra se moralno ni dolžna držati poklicne molčečnosti, če bi bila zaradi pomanjkanja informacij ogrožena varnost varovanca, družine ali skupnosti. Če se medicinska sestra sooča z nujnostjo, da razkritje skrivnost, naj bo le-to omejena na tisto število ljudi, ki je nujno potrebno, da se prepreči škodljivo delovanje.

NAČELO IV.

MEDICINSKA SESTRA SPOŠTUJE DOSTOJANSTVO IN ZASEBNOST VAROVANCA V VSEH STANJIH ZDRAVJA, BOLEZNI IN OB UMIRANJU

Standardi:

- Medicinska sestra mora izvajati svojo dejavnost na način, ki vključuje varovanca kot enkratno, neponovljivo osebnost z vsemi svojimi specifičnostmi.

- Pri svojem delu medicinska sestra upošteva ter spoštuje pravico do zasebnosti v čim večji možni meri. To se še posebej nanaša na bolnikovo intimnost, upanje, strah, trpljenje ter bolečino.

- Umirajočemu varovancu moramo v največji možni meri zagotoviti ustrezno zdravstveno nego in oskrbo, razumevajoč odnos, lajšanje trpljenja, izpoved verskega prepričanja ter mirno smrt, dostojno človeka. Razumevajoč odnos se nanaša predvsem na spoštovanje upanja, na pomoč ob zaskrbljenosti ter izražanju potrebe po varnosti.

- Posebna pozornost je namenjena potrebam svojcev umrlega ali osebam, ki so mu bile blizu, da prebolijo to izgubo.

NAČELO V.

MEDICINSKA SESTRA JE DOLŽNA NUDITI VAROVANCU KOMPETENTNO ZDRAVSTVENO NEGO (strokovno, kvalitetno, odgovorno)

Standardi:

- Medicinske sestre morajo svoje znanje izpopolnjevati v kontinuiranem izobraževanju.

- Pridobljeno strokovno znanje je medicinska sestra dolžna posredovati kolegicam in kolegom ter ostalim članom timov.

- Medicinska sestra si prizadeva za osebnostno in strokovno rast.

- Medicinska sestra si prizadeva za napredek zdravstvene kulture.

- Medicinska sestra je dolžna, da si prizadeva za razvoj in napredek stroke kot celote in uvajanje novih metod dela.

- Medicinska sestra je soodgovorna v skrbi za zdravje in življenje ljudi, zato je dolžna delovati zdravstveno vzgojno. Zdravstvena vzgoja je ena izmed njenih temeljnih nalog.

- Medicinska sestra upošteva načela strokovnega ravnanja in odkloni vsakršen poseg, ki bi po njenem strokovnem prepričanju in vesti mogel biti neetičen ali za varovanca škodljiv.

- Delovanje medicinske sestre mora temeljiti na odločitvah, ki varovancu lajšajo trpljenje in obnovljajo zdravje. Ta odnos ne sme biti pogojen s koristoljubnostjo, zadovoljevanjem osebnih ambicij ali z namenom, da se pridobijo kakršnekoli druge osebne koristi.

- Vodstvene medicinske sestre nosijo posebno odgovornost, ki izhaja iz skrbi za sedanje in bodoče varovance. Medicinske sestre so dolžne razpoložljive vire sredstev uporabljati čim učinkoviteje in v čim večjo korist varovancev. Prizadevajo naj si vzpostavijo tak sistem organizacije, ki bo omogočal doseganje čim višje kvalitete dela ter ščitil varovanca pred nestrokovno, neetično in samovoljno dejavnostjo članov službe zdravstvene nege. Vodje naj pomagajo članom tima pri reševanju etičnih dilem in sprejemanju etičnih odločitev.

- Medicinske sestre, ki se ukvarjajo s pedagoškim delom, so dolžne zagotoviti, da je praktično delo ob varovancu vodeno v soglasju s strokovnimi in etičnimi načeli, ter s posebno pozornostjo na dostojanstvu človeka. Mentor je dolžan zagotoviti, da so študenti (dijaki) seznanjeni in sprejemajo določbe Kodeksa.

MEDICINSKA SESTRA IN SODELAVCI

NAČELO VII.

**ZDRAVSTVENA OBRAVNAVA VAROVANCEV NAJ PREDSTAVLJA
SKUPNO PRIZADEVANJE STROKOVNJAKOV RAZLIČNIH
ZDRAVSTVENIH PROFESIJ; MEDICINSKA SESTRA PRIZNAVA IN
SPOŠTUJE DELO SODELAVCEV**

Standardi:

- Sodelovanje med medicinskimi sestrami ter odnos do drugih zdravstvenih delavcev naj temelji na odkritosti, poštenosti ter kolegialnih odnosih.

- Medicinska sestra ne sme odreči strokovne pomoči drugi medicinski sestri, če jo ta za to prosi.

- Odnosi med medicinskimi sestrami morajo temeljiti na spoštovanju in korektnosti. Pri tem so dolžne upoštevati življenjske in strokovne izkušnje starejših in predpostavljenih ter učiteljev, ki naj bodo mlajšim sodelavcem za zgled in vodilo.

- Medicinske sestre morajo nameniti posebno skrb in pozornost študentom in dijakom zdravstvenih šol.

- Medicinska sestra je pri opravljanju svojega poklica v mejah svoje strokovne usposobljenosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna pred svojo vestjo, varovancem in družbo.

- Pristojnost medicinske sestre je, da odloča, izvaja in nadzira zdravstveno nego. Pri svojem delu je odgovorna medicinski sestri - vodji negovalnega tima.

- Medicinska sestra ne sme odkloniti nujne medicinske pomoči, ustrezne svoji strokovni usposobljenosti, ne glede na to, ali je na delovni dolžnosti ali ne, in ne glede na to, ali je za to pomoč izrecno zaprosena.

Medicinske sestre morajo biti pripravljene, da se odzovejo na delo v izjemnih razmerah, zavedajoč se svoje moralne in človeške odgovornosti.

- Medicinska sestra ni upravičena začeti s postopki, za katere nima ustreznih izkušenj. Izjema so le nujni primeri pri poškodbah in boleznih, ki neposredno ogrožajo življenje varovanca.

- Medicinska sestra se izogiba vsakršni zlorabi, ki izhaja iz medsebojnega zaupanja z varovanci ali iz možnosti dostopa do njihove lastnine, stanovanja ali delovnega mesta.

- Odkloni darilo, uslugo ali gostoljubnost, ki jo je mogoče razlagati kot prizadevanje, da bi se z nedopustnim vplivom dosegla neka ugodnost.

Omejitve:

- Medicinske sestre lahko odklonijo zdravstveni poseg, če sodijo da ni v skladu z njihovo vestjo in z mednarodnimi pravili medicinske etike.

Medicinska sestra mora o svojem ugovoru vesti obvestiti zdravstveni zavod. Zdravstveni zavod mora to upoštevati, vendar varovancem zagotoviti možnost za nemoteno uveljavljanje pravic iz zdravstvenega varstva.

Medicinska sestra ne sme odkloniti nujne medicinske pomoči.

NAČELO VI.

DELOVANJE MEDICINSKIH SESTER MORA TEMELJITI IZKLJUČNO NA ODLOČITVAH V KORIST VAROVANCA

Standardi:

- Pri svojem delu v praksi naj se medicinske sestre zavzemajo za take pogoje dela, ki bodo omogočali izvajanje zdravstvene nege v skladu z vrednotami in standardi kodeksa.

- Solidarnost in tovarištvo se kaže tudi v tem, da medicinske sestre kolegialno skrbijo za obolelo kolegico, za obolele druge zdravstvene delavce in študente zdravstvenih šol.

- Razhajanje mnenj naj ne izzove nekorektnega ponašanja. V primerih, da nesporazumov ni mogoče poravnati, pristopajo organi Zbornice zdravstvene nege Slovenije k poizkusu sprave.

- Če medicinska sestra sumi o nekompetentni ali neetični obravnavi varovanca s strani sodelavcev, je dolžna, da: ugotovi čim več dejstev o nepravilnosti ter o njih poroča predpostavljenim in če napake niso odpravljene, tudi strokovnim telesom Zbornice zdravstvene nege Slovenije.

Medicinska sestra, ki si prizadeva, da zaščiti varovanca pred nekompetentno ali neetično oskrbo, je lahko v svojem kolju v težkem položaju. Kogice in profesionalno združenje so dolžni, da ji pomagajo.

MEDICINSKA SESTRA IN DRUŽBA

NAČELO VIII.

MEDICINSKA SESTRA NAJ BI VEDNO RAVNALA V SKLADU Z USMERITVAMI, KI ZAGOTAVLJAJO BOLJŠE ZDRAVJE IN NADALJNI RAZVOJ ZDRAVSTVA V DRUŽBI

Standardi:

- Medicinska sestra je skupaj z drugimi zdravstvenimi delavci in ostalimi državljani odgovorna za načrtovanje in izvajanje programov zdravstvenega varstva.

- Medicinska sestra si prizadeva za take pogoje zaposlovanja, ki omogočajo nudenje kvalitetne zdravstvene nege ter pripomorejo k večjemu strokovnemu zadovoljstvu zaposlenih.

- Medicinske sestre imajo pravico, da si preko svojih strokovnih in drugih organizacij prizadevajo za:

- vrednotenje zdravstvene nege v družbi,
- ustrezne delovne pogoje,
- ustrezno vrednotenje dela,
- za pravno zaščito opravljenega dela.
- Izjemne družbene zahteve morajo biti vštete v pokojninsko zavarovanje.

MEDICINSKA SESTRA IN PROFESIJA

NAČELO IX.

PROFESIONALNE ORGANIZACIJE MEDICINSKIH SESTER SPREJEMAJO ODGOVORNOST ZA VAROVANJE IN PODPIRANJE ETIČNIH NAČEL V ZDRAVSTVENI NEGI. IZPOLNITEV TEH NALOG PA OD NJIH ZAHTEVA, DA SO ODZIVNE NA POTREBE IN ZAKONITE INTERESE VAROVANCEV TER MEDICINSKIH SESTER.

Standardi:

- Profesionalna združenja si morajo prizadevati za uveljavljanje želenih standardov zdravstvene nege v praksi ter ustrezno izobraževanje medicinskih sester.

- Profesionalna združenja predstavljajo interese zdravstvene nege v javnosti, pri kreiranju zdravstvene politike, v odnosu do delodajalcev, javnimi mediji itd.

- Medicinske sestre, ki delujejo preko profesionalnih združenj, naj sodelujejo pri vzpostavljanju in vzdrževanju takega socialnoekonomskega položaja zdravstvene nege, njenih nosilcev in izvajalcev, da bodo enakopravni v primerjavi z drugimi disciplinami.

- Profesionalna združenja naj aktivno podpirajo in razvijajo možnosti za izobraževanje o etičnih vidikih zdravstvene nege, ki naj bi bila dostopna vsem medicinskim sestram.

KONČNE DOLOČBE

Skupščina Zbornice zdravstvene nege Slovenije je obravnavala in sprejela Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na svoji seji dne

Upoštevanje določb kodeksa je obvezno za vsako medicinsko sestro in druge člane hegonalnega tima.

MEDNARODNI SVET MEDICINSKIH SESTER (ICN)
SVET NACIONALNIH PREDSTAVNIKOV (CNR)

Definicija raziskovalnega dela na področju zdravstvene nege

Uvod

Kakovost izvedbe zdravstvene nege in prihodnost zdravstvene oskrbe sta v precejšnji meri odvisni od raziskovalnega dela, ki mora biti zasnovano tako, da nenehno generira posodobljena in organizirana znanja na področju zdravstvene nege.

Zdravstvena nega kot sestavni del sistema zdravstvene oskrbe vključuje izboljševanje zdravja, preprečevanje bolezni in oskrbo fizično ali psihično obolelih posameznikov vseh starosti ter oskrbo invalidnih in umirajočih v vseh bolnišničnih in drugih okoljih.

V okviru tega širokega spektra zdravstvene oskrbe medicinske sestre posvečajo posebno pozornost odzivanju posameznikov, družin in družbenih skupin na aktualne in potencialne zdravstvene probleme. * To so lahko odzivanja na vračanje zdravja po enkratnem obdobju bolezni ali celo na daljnoročno razvojno politiko izboljševanja zdravja prebivalstva. Tako lahko raziskovalno delo na področju zdravstvene nege zajema zelo široka področja raziskovanja.

Raziskovalno delo

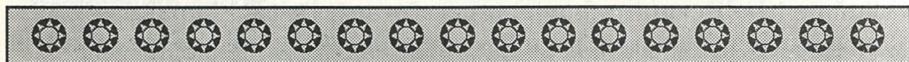
Raziskovalno delo se osredinja predvsem na razvoj zdravstvene nege kot znanstvene discipline in praktičnega dela in vključuje oskrbo zdravih in bolnih posameznikov. Usmerjeno je na razumevanje temeljnih mehanizmov, ki vplivajo na sposobnost posameznikov in družin za vzdrževanje ali izboljševanje optimalnega delovanja ter zmanjševanje negativnih učinkov bolezni na največjo možno mero.

Raziskovalno delo na področju zdravstvene nege je usmerjeno tudi v vrednotenje rezultatov aktivnosti zdravstvene nege ter prek tega zagotavljanje njene najvišje kakovosti in ekonomičnosti.

Raziskovalno delo poudarja tudi širjenje in poglobljanje znanj o vodenju in sistemih, ki bi omogočili finančno, materialno in časovno učinkovitejšo zdravstveno nego.

Področje raziskovanja naj bi prav tako zajelo poklic medicinske sestre ter njegov zgodovinski razvoj, etična izhodišča za izvajanje zdravstvene nege in vzgojno-izobraževalne programe, ki najbolje pripravljajo medicinske sestre za opravljanje tega poklica sedaj in v prihodnosti.

V raziskovanju je še zlasti v ospredju možnost, da medicinske sestre vodijo in/ali sodelujejo v raziskovanju, ki je povezano s širšimi problemi zdravja, bolezni, razvojem zdravstvenih storitev in vodenja, oblikovanja zdravstvene politike in izobraževanja.

MEDNARODNI SVET MEDICINSKIH SESTER (ICN)
SVET NACIONALNIH PREDSTAVNIKOV (CNR)

Resolucija, ki jo predlaga upravni odbor

GLEDE NA TO DA,

- se svet vedno bolj zaveda potrebe po raziskovalnem delu na področju zdravstvene nege kot temelja za razvoj in delo v praksi in ker je znano, da se raziskovalno delo od dežele do dežele razlikuje - od popolnega pomenkanja programskih struktur pred razvojnih stopenj do natančno opredeljenih raziskovalnih programov v bolj razvitih deželah.

- že obstaja jedro izkušenih medicinskih sester - raziskovalk; da število raziskovanj narašča in da raziskovalno delo postaja sestavni del študijskih programov, kar omogoča učinkovit pristop k znanstvenem raziskovanju, in ker so dani pogoji za raziskovalno delo,

- želimo, da postane raziskovalno delo sestavni del dela medicinskih sester in tudi izobraževanja, je potrebno z izsledki raziskovanja seznaniti medicinske sestre, ki opravljajo delo v praksi in tudi tiste, ki sodelujejo v izobraževanju in prav tako medicinske sestre, ki opravljajo funkcijo vodenja. O tem je treba seznaniti tudi druge medicinske sestre raziskovalke kot tudi porabnike, vladne strukture, načrtovalce in izvajalce socialne in zdravstvene politike ter vse druge člane zdravstvenega tima,

- mora biti raziskovalno delo na področju zdravstvene nege podrejeno jasnim moralnim načelom,

JE BILO SKLENJENO,

da Mednarodni svet medicinskih sester spodbuja Nacionalne sestrške zveze k ustvarjanju možnosti za lažje sporazumevanje med deželami, za izmenjavo rezultatov raziskovalnega dela in izkušenj v uporabi teh rezultatov ter za razvoj skupnih raziskovalnih aktivnosti.

SKLENJENO JE BILO TUDI,

da Mednarodni svet medicinskih sester zadolži članice sveta, da udejanjajo raziskovalne pobude, poiščejo vire za razvoj raziskovalnega dela in omogočijo širjenje in uporabo rezultatov raziskovanja.

SKLENJENO JE BILO TUDI,

da naj nacionalne sestrške organizacije pospešujejo raziskovalno delo in oblikujejo kakovostne centre in mehanizme, ki bi podprli raziskovanje kot sestavni del sestrškega dela.

SKLENJENO JE BILO TUDI,

naj Mednarodni svet medicinskih sester razvije smernice za pomoč članicam Zveze pri oblikovanju moralnih načel in standardov za raziskovalno delo na področju zdravstvene nege.

Ta dokument temelji na objavah:

1. Raziskovalno delo na področju zdravstvene nege (Prilagojeno besedilo 1977, Ponovno ovrednoteno in posodobljeno 1992)

2. Raziskovalno delo po svetu: Poročilo delovne skupine o mednarodni zdravstveni negi, Ženeva, MSZ, 1990, str. 5-7

(Publikacija, ki jo je pripravila MSZ skupaj z Mednarodnim centrom za raziskovanje na področju zdravstvene nege in z Mednarodnim sestrskim svetom)

Sprejeto na Svetu nacionalnih predstavnikov, Madrid, 1993

Prevedla
mag. Breda Vrhunec, prof.

Bern, 2. julij 1993

Spoštovani gospod/spoštovana gospa,

v prilogi vam pošiljamo besedilo, s katerim želimo povabiti medicinske sestre vseh evropskih dežel k sodelovanju v Balintonovem natečaju. Kot je iz besedila razvidno, zadnja štiri leta te nagrade redno podeljujemo na področju zdravstvene nege in oskrbe. Hvaležni bi vam bili, če seznanim s tem natečajem medicinske sestre v eni od vaših časopisnih objav.

Za sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljujemo.

S spoštovanjem

Švicarski Rdeči križ

Oddelek za poklicno izobraževanje

Za Balint

Claire Mehlem - Levy

BALINT

DOKUMENTACIJSKI CENTER

CH - 6612 Ascona

BALINTOVA NAGRADA ZA PODROČJE ZDRAVSTVENE OSKRBE IN NEGE

Ponovno bodo podeljene nagrade za prispevke, s katerimi bi izboljšali zdravstveni nego s poudarkom na medosebnostnih odnosih (Ascona model, SZO).

Ta model temelji na delu Michaela Balinta, kateremu v čast zadnja štiri leta podeljujemo nagrade tudi na področju zdravstvene oskrbe in nege v Asconi, Monte Verita.

Nagrado v višini 6.000 Sfr omogoča ta Fondacija za psihosomatsko in socialno medicino v Asconi in švicarski Rdeči križ.

Prispevki, dolgi največ 20 strani (30 vrstic na stran, dolžina vrstice 60 znakov), bodo ovrednoteni po naslednjih kriterijih:

1. Uvod (ekspozicija)

Prispevek naj vključuje pripoved o osebni izkušnji odnosa z bolnikom v zdravstveni negi in pričakovani razvoj.

2. Refleksija.

Avtor naj analizira svoje vedenje in vedenje bolnika, odnos do sodelavcev in bolnikovih svojcev. Pri tem je potrebno predstaviti analizo situacije, svojih občutenj, razmišljanj in predstav ter zaznav.

3. Aktivnost in napredovanje.

Avtor predstavi z analizo pridobljena znanja in izkušnje ter nakaže, na kakšen način bi to lahko vključil v zdravstveno nego.

Zadnji termin predložitve prispevkov: 31. december, 1993.

Tri kopije prispevkov v nemškem, francoskem, italijanskem ali angleškem jeziku pošljite na naslov:

SWISS RED CROSS

Department for Vocational Training

P. O. Box

3001 Bern

Nagrade bodo podeljene 23. aprila 1994 v Asconi, Monte Verita med pogovori na temo "Umetnost v terapiji - terapija v umetnosti".

Prevedla

mag. Breda Vrhunec, prof.

IZ ŽIVLJENJA ...

UPRAVNI ODBOR je na svojih zadnjih sejah obravnaval problematiko na področju evidentiranja članstva in sklenil naslednje:

a) Evidentiranje novih članov, vnos v računalnik in odtegotanje članarine o osebnega dogodka bo potekalo na tri mesece (od 7. - 9., 10. - 12). Za čas do tega roka pa bo vsaka članica dobila za plačilo članarine položnico. Upokojeni člani Zbornice zdravstvene nege in študentje zdravstvene nege bodo v zadnjem tromesečju leta poravnali članarino s položnico v višini 540 SIT.

b) Vsi člani Zbornice zdravstvene nege bodo do konca leta dobili identično kartico, s katero se bodo izkazovali na izobraževalnih programih in lahko izkoriščali ugodnosti, ki si jih bo pridobila Zbornica zdravstvene nege in bodo objavljene v Utripu. Kartica bo veljala za tekoče leto in jo bomo vsako leto obnavljali.

c) Člani, ki želijo izstopiti iz Zbornice, bodo evidentirani vsake tri mesece in takrat bo njihova izstopna izjava posredovana delovnim organizacijam, da jim bodo prenehali odtegotati članarino.

Četrta redna seja predsedstva Zbornice zdravstvene nege je bila 22. 9. 1993 z naslednjim dnevnim redom:

1. Predstavitev osnutka kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov,

2. Stališče zbornice pri oceni položaja medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zdravstvenih delovnih organizacijah.

3. Obravnava pripomb na osnutek pravilnika o pravicah in obveznostih iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in o postopkih za njihovo uresničevanje.

Z uvodnim govorom je gospa Vera Grbec, predsednica razsodišča zbornice zdravstvene nege, predstavila osnutek kodeksa etike medicinskih

sester in zdravstvenih tehnikov. Člani predsedstva so v pestri razpravi sklenili, da se osnutek da v javno razpravo in objavi v Utripu št. 9.

Javna razprava bo potekala v 11 društvih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov po vsej Sloveniji in bo z delovnim sestankom vseh predsednic in vodstva zbornice zaključena sredi novembra. Na 5. seji predsedstva, ki bo konec novembra, bo na osnovi javne razprave in usklajenih pripomb pripravljen dokončen predlog, ki bo kot eden temeljnih aktov naše stroke dan v sprejem na decembrski skupščini zbornice.

V zadnjem času se po različnih javnih medijih veliko razpravlja o problematiki, pomanjkanju in položaju medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Člani predsedstva so se strinjali, da se mora, o vsi člani zbornice zdravstvene nege za to z zbornico identificirati in vodstvo zbornice v primerih, ko njeno pomoč ali zaščito potrebujemo, tudi na najobjektivnejši način pisno obveščati.

V zbornici smo pripravili in že vložili amandma k zdravstveni zakonodaji, s katero želimo natančno opredeliti vlogo zdravstvene nege in iz česar bi tudi sledila in nam pripadala javna pooblastila. Vsi razpravljalci smo se strinjali, da nam sedanje stanje, ko javnih pooblastil nimamo, otežuje oziroma onemogoča izvajanje s statutom zastavljenih nalog. Prav tako so se člani predsedstva tudi strinjali, da je nujno v zakonodajo vnesti obvezno članstvo v zbornici zdravstvene nege za vse, ki imajo ustrezno izobrazbo in opravljajo delo na področju zdravstvene nege.

Delovna skupina za sindikalno aktivnost naših članov se bo sestala in pripravila strategijo vplivanja na pripravo predloga nove kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva. Zaradi situacije, ko so naši člani včlanjeni v različne orgaizacije sindikatov, je potrebno skrbeti za delovanje znotraj osnovnih organizacij sindikata, prek katerih potekajo javne razprave na področju sindikalnega delovanja in še posebej o predlagani novi kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva.

Sekretarka ZZN

Petra Kersnič

1. 10. 1993

Zbornica zdravstvene nege Slovenije
Društvo medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov
Ljubljana

VABIMO VAS NA PROGRAMSKO VOLILNO SKUPŠČINO IN STROKOVNI SEMINAR,

ki bo dne 12. 11. 1993 v Ljubljani, Klinični center Ljubljana, IV.
predavalnica, Zaloška 7, Ljubljana

9.00 - pozdravni nagovor predsednice DMSZT Ljubljana - Jelka Mlakar

Strokovni program:

Stres - avtogeni trening g. Andrej Kožar, klinični psiholog

12.00 - odmor - kava - ogled razstave sanitetnih pripomočkov
"Tosama-Domžale"

12.30 - Volilna skupščina

- otvoritev

- sprejem poslovnika

- delovno in finančno poročilo za obdobje 1991-1993

- poročilo nadzornega odbora in disciplinska komosija

- volitve

- delovni in finančni program za naslednje obdobje - 1994-1995

Kotizacije nil

Vljudno vabljeni!

Predsednica DMSZT Ljubljana

Jelka Mlakar

Klinični center Ljubljana

OE Kirurška služba

PEDIATRIČNI ODDELEK KIRURŠKIH STROK

organizira

III. tečaj intenzivne terapije in nege otroka

za zdravstvene tehnike in medicinske sestre

Tečaj bo vseboval 60 ur predavanj in 70 ur praktičnega pouka.

Začetek tečaja bo dne 9/11 - 1993 v predavalnici Kliničnega centra Ljubljana.

Kotizacija znaša 500 DEM v tolarški protivrednosti.

Prijava pošljite v.m.s. Eli Okršlar, Pediatrični oddelek kirurških strok, Klinični center, Zaloška 7, 61105 Ljubljana; pri njej dobite vse dodatne informacije (tel.: 061 326 - 182, 316 - 446).

Organizacijski odbor

III. tečaja intenzivne terapije

*Prvi generaciji študentk
in študentov visokošolskega študija
zdravstvene vzgoje
želimo veliko uspehov in osebnega
zadovoljstva pri študiju*

*predsedstvo
Zbornice zdravstvene nege
Slovenije*

Spoštovani!

Še niso daleč časi, ko so morali vsi, ki so se hoteli seznaniti z novostmi na področju medicinske in laboratorijske tehnike, iskati informacije izven naših meja. Duesseldorf, Milano, Bologna so bila tista sejemska mesta, kamor so se stekali tudi naši strokovnjaki.

Letos že drugo leto pa bodo najsodobnejši pripomočki na ogled v Ljubljani. Ljubljanski sejem namreč od 18. do 21. oktobra organizira pod pokroviteljstvom Ministrstva za zdravstvo že drugi mednarodni sejem medicinske in laboratorijske tehnike, farmacevtike in materialov. Sejem MEDILAB bo tokrat potekal prvič v samostojnem terminu, prisotnih pa bo kar 300 razstavljalcev iz 16 držav.

Vljudno vabljeni!

Tanja Barašin,
stiki z javnostjo

V zadnji številki revije UTRIP, smovam predstavili osnovne lastnosti ALOJE in njeno delovanje na organizem.

Znane in potrjene so pozitivne lastnosti ALOJE na delovanje UV žarkov na kožo in kot odlična pomoč pri opeklinah in kožnih boleznih.

100% sok ALOJE povečuje splošno odpornost organizma - STIMULIRA NARAVNO ZAŠČITO TELESA.

Vseh 23 produktov, katerih osnova je 100% sok ALOJE je namnjenjenih za preventivo ali kot pomoč pri problemih kože, lasišča, notranjih organov.

Zaradi vsestranskih odličnih lastnosti aloje, vabimo k sodelovanju zastopnike - svetovalce, ki bodo svojim kupcem znali pravilno in strokovno svetovati pri izbiri in nakupu izdelkov na naravni osnovi.

Pokličite nas in dogovorili se bomo za informativni sestanek.

Zastopnik za Slovenijo:
NUTEX d.o.o. Ljubljana
Tel.: 061/444 - 577

Zdravje je tudi vaša odločitev

Zdravje je presenetljiv vsakdanji čudež. Dokler smo zdravi, redko pomislimo, da je naše dobro počutje srečna posledica usklajenega delovanja številnih telesnih in duševnih procesov. Ko se to ravnovesje poruši, zbolimo. Če rečemo, da je zdravje tišina organov, potem je bolezen njihov upor. **B**olezen zahteva hitro in odgovorno ukrepanje. Človek, ki se ga lotevajo glavobol, prehlad, vročina in druge težave, lahko zase najprej poskrbi sam. Z lastnim znanjem in izkušnjami izbere najprimernejši način zdravljenja. Pri tem mu lahko s strokovnim nasvetom pomaga farmacevt v lekarni. **S**amozdravljenje pomeni velik prihranek časa in sredstev za posameznika, družbo in zdravniško stroko. **T**emelj uspešnega samozdravljenja so volja, znanje, dobra obveščenost ter seveda učinkovita in varna zdravila.

Ko si še lahko pomagaš sam

**LEKOVA DOMAČA LEKARNA JE ZDRUŽILA
SODOBNO ZNANJE IN STOLETNE IZKUŠNJE
IN VAM PRIPRAVILA VRSTO SODOBNIH
ZDRAVIL IN PRIPRAVKOV NARAVNEGA
IZVORA ZA SAMOZDRAVLJENJE AKUTNIH
IN KRONIČNIH BOLEZNI.**

lek ljubljana